

SZEGEDI NAPLÓ.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 14 frt — kr. Negyedévre 3 frt 50 kr.
Félévre 7 frt — kr. Egy hónapra 1 frt 20 kr.

SZERKESZTŐI IRODA ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Dáni-ház 18. sz.
Bérmertetlen levelek csak ismért kéztől fogadtatnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilattéri közleményeket a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít.

Alapítványok.

Szeged, jan. 8.

Mintha megérezné a társadalom, hol van szükség segélyre, jóltevésre és áldozatkésztségre, utóbb az emberbaráti feladatokban buzgolkodó társadalomból mind sürűbben válnak ki lelkes emberek, akik a maguk vagyonából jelentékeny alapítványokat tesznek közczélokra.

Nem a Hirsch báró alapítványáról van szó, mely páratlan, szinte fejlődmi bőkezűségéről tanuskodik egy ridegnek képzelt üzletembernek. Hirsch báró olyan óriási vagyonnal rendelkezik, hogy a nemesebb közczélok iránt való érzéke és fölbuzdulása természet-szerűleg nagy összegek adományozásában jut kifejezésre, mert hiszen a jóltevés erénye is viszonylagos ahhoz képest, hogy aki gyakorolja, vagyonának és jövedelmének mely részét engedi át jó czélokra, vagy a szűkölködőknek.

Szinte azt lehet mondani, hogy aránylag nagyobb áldozatot hoz az a szerény polgár, aki vagyonának negyedrészt, vagy felét adja át a közczélnak, gyakran a család rovására is, a legtisztább emberbaráti érzéstől vezetve, mely fölibe emeli az egyéni önzésnek és a mindenkivel közös családi hiuságnak.

A közalapítványok története mindig érdekes és jellemző részlete fog maradni a kulturhistoriának és büszke lehet az a társadalom, melynek jó törekvéseit minél több nemes irányu végrendelet visszhangozza.

Itt a zsiros Alföldön nem igen halmozódtak eddig össze az alapítványok. Talán ebben is föl lehetett ösmerni a vidék helyzetének kivételességét és azt, hogy alig volt nagyobb tömegekre kiterjedő nyomor, mert az ugynevezett Kanaán dusan ellátta a maga népét az életnek elemi szükségleteivel. Nos, újabban ez is megváltozott. A tejjel, mézzel folyó Alföld is eljutott arra a pontra, hogy terményeinek kedvezőtlen értékesítése mellett az inség bekopogtat a kis emberek hajlékába. És amíg azelőtt a fennkölt szellemű alapítók ezen a vidéken csak a tudományos pályára készülő ifjaknak biztosítottak ösztöndíjakat, ma már egészen új irányban nyilatkozik a fundációk czélja. Ma már az elemi iskolásk ruházatáról, szegényházakról — ami legörvendetesebb — gyakorlati szakiskolákról gondoskodnak az alapítók.

Nagy utat tettünk idáig és amily sajnós, hogy ez a vidék belejutott a szociális bajoknak sodrába, ép oly öntudatos, hogy ennek bekövetkezésével még a társadalom jóltevői is fölis-

merik a helyzetet és ahhoz szabják segítő czélzataikat.

De örvendetes mindennekfölött, hogy az alapítók és az alapítványok száma napról-napra nő, amiben kétségtelenül része van annak is, hogy ma minden közczélra tett alapítvány a nyilvánosság, a sajtó éber ellenőrzése alatt áll s nem ismétlődhetik az a gyalázat, hogy ilyen rendeltetésű alapokat még erkölcsi testületek sem átalloztak elkelni.

Ennek a visszaélésnek lehetetlenségét hirdetni kell naponta, mert csak úgy képzelhető, hogy nemes szívű emberek közalapítványok által örökitik meg emlékezetüket, amint Csongrád-megyében utóbb ily módon örökitette meg nevét az egyszerű polgároknak egész sora és legutóbb ennek a megyének volt főispánja, ki minden csillogást és fényűzést kerülő életének nem emelhetett szebb emléket, mint tekintélyes összegű alapítványai által.

Az ilyen példákat természetesen mind többen, többen követik az olyan társadalomban, melyben az emelkedett intencziókat megbecsülik és amelyben mintegy utmutatást adnak a vagyonnal megáldott embereknek arra, hogy a szerencse és munka eredménye csak azokat emeli a mások fölé, akik

kásos 25, hanem harminczadik színészi évfordulóját ünnepli meg a nyilvánosság előtt.

Hogy miért, annak klasszikus, de nagyon egyszerű oka van.

1885-ben Feleki igazgatása alatt a budai várszínházban játszott. Feleki, aki Mezeyvel ma is testi-lelki barátságban él, több alkalommal nógatta:

— Te Péter, üljük meg a huszonöt éves jubileumodat.

— Nem lehet, — felelte Mezey rejtélyesen.

— Miért nem?

— Hát majd megtudódik...

Meg is tudták nemsokára. Oltárhoz vezette második feleségét. S ekkor előállott a válaszszaal.

— Furcsa... Az ember csak nem jubilálhat, mikor vőlegény... Ugyan hogy venné ki magát fiatal asszony mellett a férj, ki esküvő előtt negyedszázados jubileumot tart?

Mezey véletlenségből lett színész. Mikor pályára készült, eszében sem volt, hogy ő valamikor a „világot jelentő deszkák-on fog jubilálni.

Nagy-Bányán, Szathmármegyében született. Atyja becsületes, derék polgárember volt, ki rajongással szerette fiait s igyeke-

zett belőlük minél derekabb embereket nevelni. Volt már a családban minden, orvos, ügyvéd, katona, gyógyszerész, csak pap nem. Pétert papnak szánták. Ekkor a hatodik gimnáziumot végezte nagy szorgalommal s igen jó bizonyítvánnyal. Utravalóval és jó tanácsal bőven ellátva föl is ment Szathmára, hogy ott a konviktusba beiratkozzék s a papi szellem alapelveit magába szívja. A szathmári piacon megérkezésekor nagy népesödületet látott. Egy kötéltánczos produkálta magát a toronyról kifeszített sodronyon. Mezey diákos kíváncsisággal turakodott a bábész nép sorába s ekkor megtörtént vele az a baleset, hogy zsebéből összes irományait, bizonyítványát, az ajánlólevelet, folyamodványát, stb. ellopták. Kétségbeesve kereste az okmányokat, de nem találta sehol.

Leverten, nem tudva, mibe kezdjen, ögyelgett fel s alá. Járkálása közt szemébe ötlött egy színlap. Csupa kíváncsiságból elolvasta s a játszó személyekben azokra ismert, kik néhány hóval azelőtt Nagy-Bányán mulattatták a publikumot s kiknek ő is szorgalmas látogatójuk volt. Az egyik, Hidassy Elek (később vadkerti szolgabíró) éppen atyja házában lakott. Egyebet nem tehetvén, fölkereste Hidassyt s annak nyomorúságos lakásán huzta meg magát.

A „SZEGEDI NAPLÓ” TÁRCZÁJA

Mezey Péter.

Színész jubileum.

Mezey Péter nem tartozik az ugynevezett zajos szinpadai tehetségek közé. Az ő játéka, szinpadai élete és működése szelíd, békés mederben folyik s hogy nagyobb hullámokat nem ver a festett világ köreibben, szerény, egyszerűséget szerető modora és egyéniségének róható föl. Megjátssa becsülettel a maga szerepét, helyét minden alakításában megállja, a közönség szereti, pályatársai meleg rokonszenvvel veszik körül, mint egy igazi pater familiast; többet nem is akar. Az előbbieken pedig bőven van része.

Most harmincz esztendeje, hogy a szinpad szolgálatába szegődött. Kalandos pályáját, melyet a sajátos egyéniségében rejlő bonhomianál fogva mindig csak a jövőben reménykedő rózsának oldaláról fogott föl, becsülettel futotta meg s így ha jubilál, méltán teszi.

Kifogyhatlan, gazdag humoru ember az életben s elméjének józan, jóízű sziporkázásával a legnyomottabb hangulatu kedélyt is fölvillanyozza. Ez a politikus humorizálás magyarázza meg, hogy illetőleg a többi jubilians színész példája ellenére nem a szo-

életük anyagi sikerét megosztják a szegényekkel és ügyefogyottakkal.

Van aztán erre a dologra befolyása a kormányzatnak is, melynek kezébe az áldozatkészség jutalmazására le vannak téve az eszközök. Végtelenül sajnos, hogy a jogosult vagy jogosulatlan, de végre is emberi gyarlóságot képező hiúságot a kormány erkölctelen czélokra szokta kihasználni. Csak úgy hullanak a nemességek és érdemjelek választások idején, mikor egyes botor emberek a lélekvásárlás czéljaira adják át pénzüket, míg a legnemesebb közalapítványok tevésére a hiu embereket nem biztatja semmiféle csillogó jutalomnak kilátása. Pedig hiába tagadnók, a legjobban hajlandó elemek közt is többségben vannak a hiu emberek.

A hivatalos lapból. A király Pál István szentszéki ülnököt az erdélyi székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter az országos zene- és színművészeti akadémiával föllállított párhuzamos drámai gyakorlati tanszékre Bercesényi Bélát nevezte ki.

Román testvéreink.

II.

A román nyelvű időségi sajtó rosszul teszi, hogy rólunk magyarokról, mindig csak a gyűlölet hangján beszél. E hang azt bizonyítja, hogy ama sajtó élén éretlen fiúk működnek, kiknek nincs tudomásuk egyfelől saját elvívásukról, másfelől a magyarok politikai helyzetéről. Ha a román értelmiség egyszer valamikor jól számot vet saját állapotával és azon jövővel, melyet a történelmi fejlődésnek vaskényszere hazánk számára kijelöl: észre fogja venni, hogy meggondolatlanul adott hitelt a román nyelvű politikai hírlapoknak.

A gyűlölet csak arra való, hogy egy-

Időközben megbetegedett a társulat sugója. Fehér Károly igazgatónak szemébe ötlött a mindig körülötte settenkedő ifjú s végső szorultságában ehhez fordult:

— Öcsém, tudsz-e olvasni?

Mezey büszkén felelt:

— Azt hiszem, hogy hat latin iskolát nem hiába jártam.

— Eltudnád-e a mai darabot sugni?

— Hát megpróbálhatjuk...

Este kezébe adták a „Ludas Matyi“-t s el is sugta köztetszés mellett — különösen nagy tetszésére a szereplőknek. Mert már akkor is meg volt az a jó szokás, hogy a színészek előszeretettel támaszkodtak a sugó talentumára.

E percztől kezdve Mezey pap lett. De nem az egyház, hanem Thália szolgálatában.

*

Pár évig sugott. 1861. január 9-én, tehát éppen 30 évvel ezelőtt lépett föl először Erdődön Nagy Mihály igazgatónál a „Nagyapó“-ban. Csakhogy akkor még az unokát játszta benne. Ugyanaz volt nászjutalomjátéka is Belényesben. Az igaz, hogy kinézése, éppen nem öszülő és dus haja dacára a jubiláris előadáson is eljátszhatná az unokát, de már csak a nagyapónál marad. Annál is inkább, mert az életben szintén nagyapa. (Leánya, Olga, kit a szegedi szín-

mástól elidegenedjünk, hogy egymás iránt bizalmatlankodjunk, hogy egymás kárára dolgozzunk, hogy előkészüljünk egyik a másik föltalására. Olvasva a francia vagy a német sajtót: azt találjuk, hogy e két nagy nemzet gyűlölete egymás iránt állandóan ébren tartatik és minden kigondolható eszközzel fokoztatik. — Miért? Mivel revanchre készül az egyik, s mivel szerzett jogokat és szerzett birtokokat félt a másik. Ott tehát a sajtó, az iskola, a társadalom egy világháborúra készíti elő az államot, s ezen előkészületnek izgalma és láza nyilvánul a gyűlölködésben. Ott tehát megvan a gyűlölködés magyarázata.

De magyarázza meg nekem valaki a román sajtó gyűlölet-szításának komoly indokát; és magyarázza meg az egyszer lángra kapott gyűlölet komoly czélját.

Hiszi-e, gondolja-e a román sajtó egy románbirodalom lehetőségét a Tisza Pruth-Duna és a fekete tenger által határolva? Gondolt-e arra, hogy ehhez a világtörténelmi átalakuláshoz egy, hatalmas trónnak összeomlása szükséges? És föltéve a lehetetlent, föltéve, hogy a Habsburg trón összeomlik s Magyarország földarabolatik csak azért, hogy a román álmodozók beteges képzelődésében megfogant Dakórománia létesíttessék: hiszi-e, hiheti-e a román sajtó, hogy ez az új állam, annak a földadatnak, mely Kelet és Nyugat határvonalán most az osztrák-magyar monarchiára háramlik, úgy megtudna felelni, a miként azt Európa szabadságának és civilizációjának érdekei megkívánják.

A tagadó választ maga a román sajtó megadta nem egyszer, de százszor. A dakóromán törekvéseket mindig tagadták és tagadják. Ilyen törekvés tehát nem létezik Jól van.

De hát ekkor mit jelent a gyűlölet örökös szítása? Mert ha harczra készülnek; ha abban látnak jövőt, hogy — midőn egy óriási mérkőzésben a monarchiának minden ereje s hazánknak minden erőforrása igénybe

padon is többször láttak, Hakseh Lajos pécsi lapszerkesztő felesége.)

Mezey Nagy Mihálytól Hubai Gusztáv társulatához került Erdélybe, innét pedig a budai népszínházhoz Molnár György alá.

A budai népszínházban, melynek születését és halálát látta, egy este érdekes versenyfuttatás esett meg Mezey.

A „Bem hadjárata“ című darabot adták, melyben ő a vezénylő őrnagyot játszta, ki tudvalevőleg lovon jelenik meg a színen abban a jelenetben, midőn Bem apó előtt az egész hadsereg elvonul. Mezey büszkén ült meg az ez alkalomra szerződöttetett civil-lovat s egész komolyan lépegetett a defelírozó csapat élén. Véletlenül egyik színész kezében elsült a puská. A harci hangulathoz nem szokott öreg vízfordó paripa megrökönyödött s a nyílt színpadról eszeveszett vágatásban magával ragadta az őrnagy urat. Átvágtatott a krisztinavárosi országuton, míg végre a budai vámnál leeresztették a sorompót s így állították meg a nekítüzesedett kelleket. Persze Bem apó hasztalan várta az őrnagyot. Mire lovastól együtt a vámorok visszavezették, akkorra az előadás szerencsésen véget ért.

*

Nem kevésbé érdekes história esett

lesz véve, hogy akkor egy belforiadalommal siessenek az állambomlás veszélyeit nyakunkra hozni — mondom, ha ebben az ocsmány árulásban látnak jövőt a maguk számára, akkor érthető, kimagyarázható abbéli eljárásuk, hogy népükkel mindent meggyölöltetni kívánnak, ami magyar. Am, ők mondják, hogy ilyen czélzatuk nincs. Helyes. És bizonyára sokkal helyesebb reájuk, mint reánk nézve. De hát így aztán mi czéljuk van a gyűlölködéssel?

Mert ha nem akarnak elszakadni, ha nem akarják Magyarországnak egy szép darabját Romániához csatolni: hát akkor itt kell maradniok abban az országos keretben, amelyben élnek. És ha itt maradnak, hát idevaló polgári kötelességeket kell teljesíteniök. Ha itt maradnak, ezt a hazát kell a magukénak ismerniök. Ha itt maradnak, velünk magyarokkal kell megélniök. — Már pedig itt maradnak. Maguk is azt vallják, hogy itt maradnak. Ha nem ezt vallanák, úgy is itt maradnának. Ha el akarnának szakadni, akkor is csak itt maradnának. Mert vannak kötelek, melyek nem bonthatók föl, és mert az országrestet nem czérnával szokás az országtestről lemetezni, mint egy darab puliszkát, hanem éles karddal. Már pedig az olyan kard, mely Magyarországot a Tiszánál végig metszhetné, nem terem meg Romániában.

Nagy államátalakulások esélyeihez ne kössék tehát a románok reményeiket. Ők maguk is azt mondják, hogy nem kötik. Ugy hát hagyjanak is föl a gyűlölködés hangjával, s e helyett az együtt maradásnak és együtt élésnek föltételeit igyekezzenek kutatni.

Minket magyarokat e föld színéről egyhamar elpusztítani nem lehet. A románokat sem lehet. Akár akarjuk, akár nem, együtt, egymás mellett, egymás támogatásával kell megélnünk. Az együttéléshez béke szükséges. Ugyde a román sajtó a háboru állapotát hirdeti. Ez így nincs jól.

meg vele Györött is, hová 1869-ben szerződött, mint — operett-tenorista.

Kocsisovszky igazgató szerződtette a megboldogult Halmy Ferencz helyébe, kiben már akkor fölfedezték a nem mindennapi bonvivant-tehetséget s kiragadva a nem neki való tenorista-levegőből, Pestre szerződtették a nemzeti színházhoz drámai színésznek.

Mezey első tenor-szerepe a „Kék szakálu herceg“ volt. Különös ambícióval készült az előadásra s egyenesen ez alkalomra készítettett diszes csákót, melynek hegyén óriási, színes papirokból ügyesen összeállított bokréta volt hivatva a szíveket megindítani.

A nagy izgatottság, vagy mi tette, de vigyázatlansága folytán a „tollbokrétaival“ olyan közel talált lépni az ügyelői állvány lámpájához, hogy a papír lángot fogott s egy percz alatt tűzbe borította egész fejét. Ijedten kapott a füstölgő diszhez, de későn, borzasztóan megcsufolt sisakkal volt kénytelen bevonulni a színpadra.

Ijedtében az amugy is magas tenorpartiet éppen négy hanggal kezdte feljebb. Matausek karmester dühösen csapkodott pálcájával s felkiáltott hozzá:

— Hörst auf!...

De Mezey nem látott, nem hallott. Óriási gikszerék közt hajigálta ki tovább a torká-

Mert a románok érületét, hazafiságát, s az intézményekhez való ragaszkodását, ennél fogva politikai megbízhatóságát sajtójukból ítéli meg mindenki, mert a sajtót a maga összességében, a közvélemény organumának szokás tekinteni. Már most, a román sajtó gyakran panaszkodik, hogy a közhivatali állások el vannak zárva a románok elől. Én ezt nem hiszem. Konkrét esetet erről nem tudok. De ha úgy van: ez idők szerint indokolva van. Mert a román értelmiség fölfogását, aspirációit, érzelmeit az általa olvasott és föntartott sajtó útján ismeri a kormány, s esztelen volna minden állam, ha politikailag megbízhatatlan egyénekre ruházná hatalmát. Én elhiszem, hogy a románok között számos érdek várja a kielégítést. De azt is tudom, hogy az olyan érdek, melyet a gyűlölködő ellenség támaszt és nem a megbízható jó barát — soha sem jogos érdek.

Ott végzem, ahol kezdtem.

Állami és társadalmi szükség, hogy egymást megértsük, s hogy Magyarország kebelén testvéries érzelemben összeforjunk. Ez az állapot jó lenne a magyaroknak, de még nagyobb hasznára válnék a románoknak.

Erdemes e fölött gondolkozni.

Bartha Miklós.

Ujdonságok.

Szeged jan. 8.

Tájékoztató.

JAN. 10. Regatta-bál „Tisza” szállóban.

JAN. 11. A gazdasági egyesület közgyűlése.

JAN. 13. A helyőrségi tisztikar estélye a „Tisza” disztermében.

JAN. 17. A számonkérő-szék ülése d. u. 4 órakor — A szegedi kézműves- és ác-szobrászok bálja a Hungáriában.

FEBR. 1. Az iparos-íjasképző- és segélyező-egyletének bálja a „Tisza” disztermében.

FEBR. 8. Délután 3 órakor az „Egyetértés” rendes közgyűlése Körösi Lajos vendégfőjében.

ból az örjítően magas hangokat. Végre is Matausek kénytelen volt lekopogtatni a zenekart s a szinpadra ugorva, a közönség óriási hahotája közt a kékszakálu fülébe sugta a helyes hangot, melyet megkapván, akadálytalanul és sikerrel énekelte végig első tenorszerepét.

*

De a tenoristaságról hamarosan letett s a komikumhoz tért, melyhez mai napig hű maradt.

Győrből Hubai társulatával Erdélyben játszott mintegy három évig, aztán Debreczenben, Váradon, Pozsonyban, Temesvárott és Aradon. Szegedre 1879-ben került Aradi Gerőhöz. Első föllépte előtt hat hétig tüdővészben betegen feküdt s mikor végre játszhatott, épp az nap vesztette el 12 éves fiát. De játszania kellett egy boldos szerepet a „Szép Juhász”-ban. A közönség értesült a gyászról s azzal tüntette ki kedvecz komikusát, hogy zsufolásig megtöltötte a régi bódészínházat. De hasztalan volt minden móka, minden erőltetett kedélyeskedés, a publikum ez este nem volt megneveztethető. Együtt érzett az apával, kinek óriási fájdalmai, szenvedése daczára is boldondoznia kellett.

Az árvíz alatt a társulattal együtt Szegeden szorult s nyomorgott nehéz sorsban. Mezey 1882-ben Aradra került, honnét

— **Városi közgyűlés.** Szeged város közgyűlési bizottsága január havi rendes közgyűlését 21-én délután 4 órakor tartja. A közgyűlésen érdekesebb tárgyak is lesznek, ezek közt az utbiztosi és pusztai felügyelői állások szervezése, mikre nézve a közgyűlés napjáig a javaslatlételre kiküldött szervező-bizottsági albizottság munkájával elkészül.

— **A népszámlálás nagy munkája** napról-napra fokozottabb erővel és felügyelet alatt folyik úgy a bel-, mint a külterületen a sokoldalú kellemetlenség mellett, mi az összeírást teljesítő ügynökökre vár, mégis érdekes reájuk nézve a népszámlálás. Ha ezt csak egy vagy két ember végezhetné, olyan, ki éles figyelő tehetséggel van megáldva, e pár nap alatt jobban megismerné Szeged társadalmi, közegészségügyi, műveltségi és gazdasági viszonyait, mintha ugyanezen viszonyokról száz kötet írott könyvet keresztülolvasna; a szokásokról, az emberek gondolkozási módjáról, a tapasztalatok rendkívül gazdag tárházát gyűjthetné össze. De persze ez a munka a legtöbb ügynököt csak annyiban érdekli, hogy — napidíj jár érte. A mai lapunkban közölt azon észrevételnek, hogy több házban még színét sem látták a népszámláló ügynököknek, meglett a kívánt fogamatja. László Gyula tanácsnok ma körlevélben tudatta a fölvizsgáló biztosokkal, hogy hasonló esetekről tudomása lévén, minden ügynöktől azonnal kimutatást követeljenek, hogy a rájuk bízott utcákban mely házakban végezték el az összeírást s fölvettek-e minden családot. Ma ismétlődött az az eset, hogy a családfő a családja tagjait eltagadta. Az illetőt beidézték a kihágási bírósághoz s mivel ott a határozott igazság daczára is folyton tagadásban volt, huszonöt forint pénzbírságot vetettek ki reá. Sok nő arra a csiklandós kérdésre, hány éves?, vagy lelop egy pár évet, vagy pedig egészen üresen hagyja az ide vágó rovatot. Pedig a

három évi szereplés után a népszínházhoz kapott meghívást. Szerződötték s egy évig játszott, de ambieziója nem nyert kielégítést, mert a többi fölléptetett vidéki színész példájára ő sem talált elég tért és szerepkört a népszínháznál. Átszerződött tehát Budára Falekihez, honnét ismét Aradra került vissza.

A múlt nyáron a színészek nyugdíjábanak megteremtése körül nagy szerepet játszott. Anyaggyűjtéssel bízták meg s ő 4000 forint értékű anyagot szerzett be nagy és gondos utánjárással. Az országos színész-kiállítás rendezése körül szintén sikerrel használta föl a központ Mezey ügyességét s tapasztalatait.

Tavaly Makkóhoz szerződött Szegedre s azóta itt játszik. Tulajdonképp kedélyes apa szerepekre szerződött, de eljátszik minden szerepet, mit a gyakran visszaalaknak ismert szereposztás az ő kezeire is fordítva juttat.

*

Mezey holnap jubilál.

Elismerésül a nevezetes napon mindenestre megérdemel legalább is egy zsufolt házat.

V—ss.

népszámláló bizottságok olyan elnökök, hogy nem is kívánják az életkornak anyakönyvi kivonattal való igazolását, mint ahogy ez például Bécsben történik. Az illető hölgyeket különben utoléri a büntetés ama kellemetlenség formájában, hogy egyenkint fogják őket számlálólapjuk kiegészítése vagy kijavítása végett a statisztikai hivatalhoz beidézni.

— **Uj gyár Szegeden.** Érdekes és Szeged ipari fejlődésére nézve nagyfontosságú terv foglalkoztatja értesülésünk szerint az ujszegedi kenderkikészítő gyár igazgatóságát. Szövőgyár létesítéséről van szó, a kenderkikészítő gyárral kapcsolatban. Az új gyár — ha létesül — a kenderkikészítő gyár mostani telepén épülne föl, a mostani részvénytársaság vezetése mellett, de angol és orosz tőkepenzesek bevonásával. Ilyenformán a részvénytőkét 200,000 forintból 500,000 fortra emelnék föl. A tervnek már most is határozott többsége van az igazgatóságban, úgy, hogy valószínűsége a tőkepenzesek elhatározásával csaknem bizonyosra vehető. Az új gyár sorsa a kenderkikészítő gyár igazgatóságának január végén tartandó gyűlésén és a részvényesek februári közgyűlésén fog végleg eldőlni.

— **A királyi tábla bebutorozása.** A szegedi királyi tábla bebutorozásához szükséges különféle felszerelési tárgyakat a tanács házilag fogja beszerezni s nem ír ki árlejtést. A mérnöki hivatal költségvetése szerint a felszerelési tárgyak körülbelül 300 forintba kerülnek.

— **A kenderfonó-gyár.** A mai hivatalos lapban jelent meg a szegedi „Első magyar kenderfonó-részvénytársaság” igazgatóságának a gyár átadására hozott közgyűlési határozatot. Az igazgatóság közönségre teszi a felosztást s a kereskedelmi törvények értelmében fölhívást intéz a részvénytársaság hitelezőihöz, hogy a társaság elleni követeléseiket hat hónala alatt érvényesítsék.

A SZENTEK UTJA.

Megírta és megjárta: Mummery Róbert.

(Folytatás.)

8

A fölöstással mindnyájan meg voltunk elégedve, csupán Sárközi fejezte ki azt az óhaját, hogy bárcsak viz mellé jutotunk volna.

A hajnal kezdett szürkülni az égen, midőn elfoglaltuk sátorainkat.

Zöld levelekből volt vetve az ágyunk és egy széles pokrócz lett volna a takarónk.

A napi fáradozások és az éjjeli izgatottság annyira kimerítették erőmet, hogy azonnal a pokrócz alá bujtam.

— Végre együtt lehetünk, — szóltam forró sóhajással és magamhoz öleltem Zsá. Kisiklott a karjaim közül és szeliden telet:

— Nem tudom mit akarsz velem.

— Rosszat semmi esetre.

— Anyám, a fehér haju Karattyó arra tanított, hogy a férfülelésben kárhozat örvénye kereng.

— Anyád bizonyosan tifuszban volt akkor.

— Nem tudom mi az a tifusz, de arra emlékszem, hogy mielőtt az égbe repült volna megesküdtetett, hogy férjemen kívül mást nem ismerek.

— De hiszen nincs férjed.

— A madár megtalálja párját a fészekrakás előtt.

— És nem gondold, hogy én leszek az a jómadár?

— A jövő titkába nem láthatok.

A sátor oldalán a levelek között William ütötte be a fejét.

— **A 46-ik gyalogezred kegyelete.** Kegyeletes eszme fogamzott meg seehofi Müller Adolf ezredes kezdeményezése folytán a 46-ik gyalogezred tisztikarában. Az eszme, amely nemes érzületről tesz tanubizonyosságot, az, hogy emléktáblákön örökítsék meg az ezred csatában elesett tisztjeinek és legénységének neveit. Az emléktáblákat a szegedi belvárosi plebánia-templomban óhajtja a tisztikar elhelyezni. A tervet Ungard Antal őrnagy, az ezred hadkiegészítő kerületének parancsnoka, ma a következő szép levélben tudatta Szeged város tanácsával:

„Tekintetes városi Tanács!

Seehofi Müller Adolf cs. és kir. ezredes ur megbízásából, ki parancsnoka a 46-ik, Szeged házi ezredének, melyben Szeged szab. kir. város és környékének derék fiai róják le a haza iránti kötelességüket: van szerencsém becses tudomására hozni, hogy az ezredes urnak s a tisztikar nak azon nemes szándéka van, hogy azon tisztok, altisztok és közlegények neveit, kik 1851. óta, a házi ezrednek, mint ilyennek, főnállásától kebelében voltak és a harcmezőn dicső halállal kimultak, emlétkben örökítse meg.

Ezen emlék egy, esetleg két emléktáblából állana, melyre az elesettek nevei vésetnének. Az emléktáblák a palánki templomban helyeztetnének el, hol a katonai egyházi szertartások szoktak megtartatni.

Miután ezen templom fölött Szeged szab. kir. városra van ruházva a kegyuri jog, első sorban a tekintetes tanácshoz fordulok azon kérelemmel, hogy szíveskedjék ezen emléktáblák elhelyezéséhez becses beleegyezésével hozzájárulni s az erről szóló engedélyt kezeimhez juttatni.

Öthalomi Ungard Antal őrnagy, hadkiegészítő kerületi parancsnok.

— **Ezer forintos pör.** Reich Benő mérnök és Molnár János lovasrendőrbiztos a szentmihályteleki gazdák ezer forintos pörének elintézése végett helyszíni szemlét tartottak a Paphalmáig húzódó nyulgáton s összeírták azon gazdákat, kik az ezer frt lefizetését biztosították s kiknek telkét a töltés csakugyan megvédi. Ezeken a tanács befogja hajtani a reájuk eső hozzájárulási költségeket.

— Mummery ur, — szólt — ön elfelejtette, hogy a szentek útján vagyunk.

— Mit akar ezzel mondani?

— Azt, hogy a szerelem nem tartozik a vezekléshez.

— Sőt ellenkezőleg: én azt hiszem, hogy minél inkább boldogít a szerelem, annál inkább fáj a kiabrándulás.

— Nem értem önt.

— Csupán azért foglalkozom Zióval, mert ki akarok belőle ábrándulni.

Eközben Sárközi a másik oldalon dugta be a fejét.

— Az indiántól nem tudok aludni, — szólt — mert folyton az oldalamat veri az öklével és arra ker, hogy vezessem hozzá Ziót.

Zia a két fej láttára szemérmesen eltakarta arcát és mielőtt megakadályozhatam volna, kifutott a kunyhóból.

Boszus volam, hogy elrontották az idilemet s elhatároztam, hogy a lakásomba való tilos behatolás miatt be fogom őket pörölni.

Alig aludtam három óra hosszáig, William kiáltozására ébredtem föl.

— Segítség! Fogjuk el! — kiáltotta, kiütve egy oszlopot a kunyhóból, minek következtében az egész épületem összeomlott.

— Kit fogjunk el, — kérdeztem kiütve a fejemet a romok közül.

— Az apámat.

— Hát mit csinál az apja?

— Rabol.

— Mi az ördög, hát ilyen passziói is vannak az öregnek.

— **Adományok az ujszegedi honvédekre.** A Szeged Szőregh között 1849. évi augusztus 5-én vívott csatában elesett honvédek emlékszuobrára ujonnan következő adományok folytak be Széll György szoborbizottsági elnökhöz. Marhás József tkvvezető ur ivén 10 frt., Szeged felsővárosi népkör ivén 12 frt 40 kr., Kovács József ügyvéd ur ivén 3 frt, Szegedi Iparlap szerk: Szmolényi Nándor ivén 4 frt 40 kr., Torontálmegye törvényhatósága — alispánja utján 100 frt, szegedi polgári és keresk. iskola ifjúsága magányüjteménye 11 frt 7 kr., Kis Péter 1848—9-ki honvédtiszt ivén 3 frt 40 kr., „Szegedi Napló“ szerkesztősége ivén 10 frt 50 kr., Aradmegye alispánja ivén 3 frt 30 kr., Algyő község előjárósága 2 frt, Csongrádmegye alispánja ivén 2 frt 62 kr., Sebők Mihály vaskereskedő ivén 4 frt 50 kr., Aigner Ödön kereskedő ivén 5 frt, Szibula Sándor 48—9-ki honvédtiszt ivén 8 frt 20 kr., Reöck Iván főmérnök ur ivén 9 frt, Szentos város képviselőtestülete 50 frt, Rózsa Ferencz apátplebános ur ivén 8 frt. Összesen 245 frt 39 kr, mely összeg a Szeged-csondrádi takarékpénztárba gyümölcsözés végett elhelyeztetett.

— **Női kereskedelmi szaktanfolyam.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízta az országos ipartanácsot, dolgozzon ki szabályzatot a nők részére létesítendő kereskedelmi szaktanfolyamokra. A miniszter egyelőre négy ilyen szaktanfolyamot fog föllálitani, egyet a fővárosban, hármat a vidéken. A tanfolyamot nyolcz óra tervezik, még pedig polgári leányiskolák mellé. Mint értesülünk, a három vidéki szaktanfolyam Szegeden, Debreczenben és Kolozsváron lesz elhelyezve.

— **Az ártézi kut.** A Tisza Lajos-köruti ártézi kutból két rézcapon eresztik ki a vizet, minek az a következménye, hogy a csapok folytonos nyitásával és elzárásával a vizet egészen fölzavarják. Ennek megállítására dr. Faragó Ödön városi főorvos azt javasolja a tanácsnak, hogy a csapokat ezentúl ne zárják el, hanem állandóan ömlesszék azokon a használatra szánt vizet, mert az utcai csatornán a kiömlő viz elég bő lefolyást talál.

— **Ezrek a Tiszában.** Szeged belvizei-nek levezetése minden évben ezeket dobát

A hidon valóban ott láttuk az öregot egy tejes kocsinak a tetején, amint a fejét egy tejes kannába ütve, reggelizett a farmer nem csekély rémületére.

— Káró! Káró! — kiáltozta William. Káró egy pillanatra fölemelte a fejét, mintha minket is hívni akart volna a reggelihez, azután nyugodtan csamesogott tovább.

Mielőtt lecsalhattuk volna a tejes kocsi tetejéről, a kétségbeesett farmer elkeseredésében magasra emelte hosszú és vastag ostarát és annak megfordított nyelével úgy végig ütötte az öreg urat, hogy ez a kannákat szétrugva, leiramodott a szekérről.

— Jézus mária, az apám! — kiáltott William.

— Istennyila csapjon a kutájába! kiáltott a farmer — fizesse meg a káromat.

— Kérjen előbb bocsánatot! — felelt neki böszülve William.

(Folyt. köv.)

Tudományos dolgok.

Irta: KARR ALFONZ.

(Folyt. és vége.)

Nincs szám, melylyel a végtelen nagysága kifejezhető lenne, mert a végtelenségben minduntalan oly mélységek elé bukkanunk, a hol a székülés fog el.

Nem vagyunk képesek a végeességet fölfogni, mert ha a világegyetem véges, akkor mi van „ögötte? Mitől van környezve? És a végtelen és örökkévalóságot ki tudná megismerni?

Ebből világos, hogy a csillagászatban a legmagasabb tudomány, a legtökéletle-

a város közönsége által a Tiszába. Mutatja az is, hogy az idei belvízszivattyuzás do-logi kiadásait a mérnökség körülbelül 9700 frtra irányozta elő.

— **Ismeretterjesztő kalendárium.** Alig van könyv, vagy nyomtatvány, melyet nagyobb előszeretettel olvasna a köznép, mint a kalendáriumot. Összeül az egész család s utolsó betűig átböngészi a naptárt, melynek közleményeiből sok ragad reá. Ezt arra akarja fölhasználni a földmívelésügyi miniszter, hogy a legelterjedtebb naptárakban könyved, népies modorban írott gazdasági cikkekkel óhajt közzététetni. A miniszter fölhívása ma Szegedre is megérkezett. Kállay Albert főispán azonnal megkereste Pálffy Ferencz polgármestert, hogy e hó 20-ig közölje vele azon naptárak kiadóit és megjelenési helyét, melyek a szegedi népközt leginkább el vannak terjedve. Szegeden kétségtelenül leginkább el vannak terjedve és sok ezer példányban forognak a Traub czég naptárai.

— **Százesztendő öreg.** Érdekes esetet beszél László szenátor a népszámlálást fölvizsgáló utjából. Amint ugyanis betér egy nagyköruti házba, ott egy öreg ősz embert lát az udvaron szalonnázni.

— Mi a neve kendnek? kérdi.

— Zsák Mihály, — felel az öreg.

— Egyedül lakik a házba?

— Nem: az apámmal.

— Hány éves az?

— Éppen ma száz esztendeje született 1791-ben vizkereszt napján.

— Hol van az öreg?

— Amoda át van az udvar tulsó részén, reggel óta hányja a havat.

— **Szeged az állami költségvetésben.** Mint a hivatalos lap mai számában olvasuk, az igazságügyminiszterium kiadási rovata szerint a már szentesített 1891. évi állami költségvetésben a szegedi kerületi börtönre 88,327 frt, a szegedi államfogházra pedig 8371 frt van megszavazva.

— **Az utolsó hónap népmozgalma.** Az elmúlt év december havának népmozgalmi adatai a következők: Született a város területén 136 fiu, 105 leánygyermek, meghalt 86 fi-, 69 nőnemű egyén. A születések

nebb, mert minden lépésnél, melyet előre tesz, távolabb látja a czélt, melyet elérni akar. Midőn Leverrier 1846-ban a Neptun bolygót fölfedezte, melynek létezése számos csillagász által vitattatott, rettenetes lelkesedés támadt; számos rendjel-t kapott és számos díjat és mi volt az egész: egy kis lépés azon az ösvényen, mely sohasem fog célhoz vezetni! Mit érdemelne a varrógép föltalálója, ki végtelenül többet járult fölföldözésével az általános közjó emelésére?

Amint a teleskop mutatja a végtelent a nagyban, éppen azt teszi a mikroszkop a kicsiben. Pasteur hasznos és nagyszerű munkáit, mikkel az élelmi szerek hamisítását fölföldözhetjük s a még mindig támadott belöltási rendszerét a veszettség ellen, a mikroszkopikus tanulmányoknak köszönhetjük és ma már tudjuk, hogy miféle hydrakát, sárkányokat és rémes állatokat eszünk és iszunk meg és lélegzünk be.

Egy friss csepp anyatej, mint ezt a jelenlegi tudósok állítják, azon pillanatban, midőn a laboratoriumba hozzák, 9000 bakteriumot rejt magában, huszonnégy óra múlva már 5.600,000 et és ha e csepp tej 24 órán át 35 fokú melegségben hevítették, a bakteriumok száma 165 millióra emelkedik. A csecsemő bizonyára elfordulna az anyatejtől, ha ezt a titkot elárulnák neki.

Szerencsére a kávéban ismét másnemű bakteriumok vannak, melyek a tejbakteriumokkal elkeseredett harcot folytatnak és azokat elpusztítják. Egy német tudós földözte föl azt a fontos titkot, hogy a kávé mikrobái, ha tejbe vegyítettnek, a tej tisztaságát helyreállítják, — föltéve, hogy uzsonnájukat

aránszáma 3856, a halálozásoké 2517. Az öt éven aluli elhaltak száma ijesztően sok: összesen hetvenöt. A felnőttek közül legtöbbet, 30-at, tüdőlob ölt meg.

— **Egyleti élet a szomszédban.** Mint dorosmai levelezőnk írja, az ottani kaszinó legutóbbi közgyűlése, a tagok élénk részvétele mellett folyt le. Dr. Kazaly Imre elnöki jelentésében elmondta, hogy Dorosmán a múltban sok kicsinyes dolog miatt, egyesület soká nem élhetett. De most fáradhatatlan tevékenységű férfiak szervezése következtében, szép jövőnek néz elébe a mostani kaszinó, melyben a dorosmai társadalom minden tisztas tagja kellemes szórakozást talál. Elmondja továbbá, hogy a tagok szaporodása folytán billiárd szereztetett be, a kaszinó helyiséget cserélt, hol két kényelmes teremmel rendelkezik. Az elnöki jelentés után megtartották a tisztújítást, a következő eredményrel. Elnöknek egyhangulag újból dr. Kazaly Imre plébános választott meg, a jegyzői állásra Zádory Károly eddigi jegyző ellenében Nagy Sándor városi hivatalnokot választotta meg a közgyűlés; pénztárnok lett újból Benke Nándor v. hivatalnok, kit érdemeinek méltánylásával választott meg, háznagy Karcsey Aladár, gondnok Feller István. Ezután még a kaszinó beléltérre vonatkozó több indítvány tárgyalatott le, továbbá új házszabály készítése és a régi alapszabályok átdolgozása határoztatott el. A közgyűlést kedélyes lakoma követte, mely a késő éji órákig tartott.

— **A senki földje.** E czim alatt irtuk, hogy az alsóvárosi feketeföldön, a Matycsárdánál, 904 □-öl kiterjedésű földet Szeged város tulajdonába kebeleztek telekkönyvileg, mert a gazdátlan földnek, mint régi vizkiöntésnek, jogos birtokosa más nem lehet, mint a város. A szegedi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, felhívja most azokat, kik a telekjegyzőkönyvben bármely jogból kifolyólag igazítást, kiegészítést, le vagy hozzájegyzést akarnak, ezt a folyó évi augusztus 31-ig a törvényszéknél jelentésük be.

— **Csalás névhamisítással.** Schwartz József, az ujszegedi kenderkikészítő gyár egyik kisebbrangú hivatalnoka, a rendőrséghez érkezett panasz szerint, Löwi igazgató nevét hamisítva, Politzer ékszerészről egy 97 frtos lánczot csalt ki és azt zálogba

hamarabb elköltheték, mint mi. A kávé mikrobái a kolera bacillusokat is elpusztítják, — a kávé-mikrobák tehát határozottan oroszlanok a mikrobák között.

A gyógytudomány ma-holnap annyira viszi, hogy a mikrobákat és bacillusokat egymás ellen harcra ingerli, mint a bikákat és kakasokat szokás, és gyomruk mikrobaharczterré változtatja tudományos elvek alapján.

Az influenza idejében, mely fölött eleinte kacagtak, de mely később annyi áldozatot követelt, az orvosi tudomány szomorú szerepet játszott.

Ezen betegségnél is bevált a régi bölcs mondása, hogy:

„En egy embert akkor tartok tudományosnak és bölcsnek, ha háromszor hallom tőle ezt a mondást! „En nem tudok sem mit!”

Akkoriban a nyilvánosságra hozott egyetlen fölfödözés az volt, amelyet egyetlen egy tudós eszelt ki, beigazolván, hogy az influenza mikrobái kék — a szédüléséi pedig piros szeműek.

Nem kevésbé érdekes fölfödözések tettek erkölcsi tekintetben is.

Néhány élesszemű psychologus kitalálta, hogy az embert cselekményeiért nem lehet felelősségre vonni, hogy a büntetéseket nem büntetéseket, hogy a gonosztevő beteg ember, melyet tetteért megbüntetni nem lehet. Amint egy borzasztó büntény fölkavarja

csapva, megszökött Szegedről. A rendőrség körözni fogja.

— **A regattabál.** Nagyban folynak az előkészületek a szombati regattabálra, mely előreláthatólag rendkívüli fényű és sikerű lesz. A rendezőbizottság teljes erővel, szinte lázas buzgósággal foglalkozik a vigalom előkészítésével, és mindent elkövet, hogy az est közönségének mennél több gyönyörűségben legyen része. A Tisza-szálló nagytermét ez alkalomra nagy fényvel és izléssel díszítik föl. Köröskörül regatta jelvények, virágok fognak ékeskedni, a két csillár között két skiff lesz elhelyezve, kifeszített evezőkkel, a szövetségi egyletek nagy zászlóival. A mellékfülkéket társalgóknak rendezik be, szintén megfelelő fényvel és eleganciával. A tánczrendek, melyek meglepő szép emléktárgyat fognak képezni, már megérkeztek. A bál iránt szinte szokatlan érdeklődés nyilvánul, úgy helyben, mint a vidéken. A páholyjegyek már mind elfogytak. A szállodákba máris tömeges megrendelések érkeztek szobákra a vidék minden részéből. A temesvári, titeli és nagy-becskereki társ-egyletek tagjai szombaton reggel testületileg fognak megérkezni. A rendezőség lapunk útján is fölkéri a közönséget, hogy az esti pénztárnál való várakozás és tolongás elkerülése végett, a belépti jegyeket lehetőleg előre megváltani sziveskedjék. A jegyek holnaptól kezdve kaphatók a Tisza-szálló irodájában reggeli 9 órától déli 1 óráig.

— **„Csongrádmegye”** czimvel Szentesen egy hetenkint kétszer megjelenő lapot indított meg Sz. Kovács Pál.

— **Az élet regényéből.** Bérczy kapitány jól emlékezett arra a rongyos, elzülött fiatal leányra, akit minden második, harmadik napon az utcán szedtek föl a rendőrök. Elvetemült, erkölcstelen teremtes volt. Aljas keresetét itálra fordította. Körülbelül két éven át legismertebb alakja volt a városház tömlöczének s midőn egyszer csak eltűnt, mindenki azt hitte, hogy az életmódja következtében pusztult el. Ma d. e. egy divatosan öltözött idegen hölgy látogatta meg Bérczy árvaszéki ülnököt, a volt kihágási bírót a hivatalában.

a társadalmat, előáll egy tudományos védő és a tudós orvosok véleménye alapján kimutatja, hogy a tettes gyerekkorában tifusban vagy orbánczban szenvedett és azonkívül gyakorta volt fogfájása.

Nemrég egy anya gyermekét a vánkások alatt megfojtotta. Erről a nőről kisütötték, hogy gyerekkorában sokszor volt beteges, az esküdtek szabadon bocsájtották.

Néhány nappal ezelőtt egy szörny kedvesének tizenkét éves leányát meggyalázta és megölte. A holttestet ágyának szalmazájára alá tette s több éjen át azon aludt. A védő követelte ezen rettenetes ember lelki állapotának megvizsgálását. Nem tudom, hogy a védő e követelése teljesítve lett-e, de ezuttal a bűnös az enyhítő körülmények tekintetbe vétele nélkül halálra ítéltetett, nem annyira a büntényért, mint azért, hogy föltalálhassák benne ama mikrobákat, mik ezen borzasztó tényre ösztönözték.

Mert mai napság mindennek a mikrobák az okai; a bűnöző nem bűnös többé, hanem gonosz mikrobákkal telt szerencsétlen ember, — s nem a hóhérnak, hanem az orvosoknak adandó át.

Nem kell többé fegyház, börtön, verpad, hanem katalplazmák és hajtó szerek.

Ezekben rejlik a társadalom megmentése!

(Francziából.)

O.

— Emlékszik-e reám, — kérdezte, a nélkül, hogy elfogadta volna az udvariasan eléje tett széket.

— Ismerős úgy félig-meddig, szolt a város násza, de bizony nem emlékezem.

A nő megnevezte magát és így szolt:

— Azért jöttem el, hogy megmutassam magamat, elmondjam, mi történt velem. Szegedről egy nagyobb városba jutottam, ahol először cselédkedtem, azután pedig kasszirnő lett belőlem. Egy reáltanár szeretett belém. Intelligens, szép fiu. Ajánlatot tett, hogy feleségül veszt. Azt mondtam, hogy ez lehetetlen és őszintén elbeszéltem, miféle szemét voltam itt Szegeden. O mindennek daczára feleségül vett. Most már van egy kis leányunk is és oly boldogok vagyunk, annyira szeretjük egymást, mint az angyalok.

A fiatal nő erre elkapta a volt kapitány kezét és mielőtt az megakadályozhatta volna, megcsókolta s azzal elsietett.

— **A vizek.** A Tisza és mellékfolyók állása január hó 8-án a következő:

	Méter	0 felett	0 alatt
Gyoma	—	—	0.98
Szatmár	—	—	0.89
Arad	0.59	—	—
M.-Sziget	—	—	—
Tokaj	—	—	1.22
Szolnok	—	—	1.44
Csongrád	—	—	1.40
Szeged	—	—	1.68
T.-Becse	—	—	1.05
N.-Becskerek	—	—	—
Sárospatak	—	—	1.08

Alföldről.

— **Közművelődési pótadó Csanádmegyében.** A szomszédmegye törvényhatósága még egy 1886 ban tartott közgyűlésén alkotott egy szabályrendeletet a közművelődési célokra fordítandó pótadóra vonatkozólag. Ezen pótadó felhasználásáról intézkedik a megye alispánjának legújában kibocsátott rendelete, melyben részletesen szabályozva van a pótadó kezelése, hova fordítása és a pótadóból megszavazott jutalmak és ösztöndíjak adományozására vonatkozó eljárás. A rendelet szerint a tényleg befolyt pótadó felhasználatik.

a) Ovodák, gyermekmenhelyek felállítására és segélyezésére.

b) Hazafias szellemű nevelést és a magyar nyelv sikeres tanítását előmozdító csanádvármegyei néptanítók és tanítónők jutalmazására.

c) Ösztöndíjak felállítására és népiskolában jó előmenetelt tanusító tanulók jutalmazására.

d) Népiskolákban szegény tanulók ruházatára és a szükséges tankönyvekkeli ellátására.

e) Iskolák segélyezésére s ezeknek taneszközökkel való ellátására.

f) Közművelődési és hazafias nemzeti czélok előmozdítására, valamint a magyar színművészet emelésére.

SZÍNHÁZ.

Mezey jubileuma. Mezey Péter színtársulatunk derék tagja, holnap, pénteken este ünnepli színészkedésének harminczadik évfordulóját, mely alkalommal úgy pályatársai, mint a közönség is ovációkkal készül őt kitüntetni. Előadás előtt nyílt színen Molnár László fogja üdvözölni Mezeyt s átnyújtja a társulat ezüst babérkoszoruját, az igazgató koszoruját s a beér-

kezendő koszorukat s egyéb ajándéktárgyakat. A „Nagyapó“ kerül színre, mely Mezeynek kitűnő szerepe s melyben legelőször lépett színpadra. Az előadásban a társulat legjobb erői vesznek részt s így minden tekintetben élvezetes, érdekes estére van kilátás. Mint értesülünk, az előadáson több vidéki szintársulat képviselteti magát s a jubiláló színész tisztelői, barátai is nagy számban együtt lesznek Budapestről, Nagyváradról, Aradról, Kolozsvárról stb.

Serédi Sarolta holnap érkezik Szegedre. Első föllépte szombaton lesz a Szinitanodában, azután vasárnap Pepitában, hétfőn a Szegény Jonathánban lép föl.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Szeged, pénteken, 1891. január hó 8-án

Évadbérlet 95. sz.

Havibérlet 5. sz.

Mezey Péter

harmincz éves színészi jubileumára.

Nagyapó.

Népszínmű dalokkal 3 fölvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Legujabb.

A delegációk idei ülése.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ er. t.)
A magyar kormány, mely sulyt fektet arra, hogy a budget jövőre is kellő időben intéztesse el, sürgősen hangsúlyozta ama kívánságát, hogy a delegációk már tavaszra hivassanak össze. A közös miniszterek kérészeknek is nyilatkoztak márczius végeig elkészíteni az anyagot a delegációk számára. Ilyentormán kilátás van rá, hogy a delegációk nem ugyan májusban vagy júniusban, ami a lejáró reichsrath bezártával nem lehetséges, hanem még áprilisban összejönnek. A magyar országgyűlés s az osztrák reichsrathnak ekkor három-négy hétig be kellene szüntetni tanácskozásait, ami az előbbinél igen alkalmas lenne, mert a közigazgatási bizottságnak s az egyes képviselőknek elég idejük lenne a közigazgatási reform-javaslatokat behatóan tanulmányozni.

A székellyhidi távirat ügye.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ ered. táv.)
A kir. tábla első büntető tanácsában Sárkány József elnök ma délelőtt hirdette ki az ítéletet Györffy Józsefnek az „Egyetértés“ munkatársának ügyében, akit Szapáry Gyula gróf miniszterelnök sürgönytitok megsértésével vádolt. Az ítélet így hangzik: A kir. tábla az első bíróság fölmentő ítéletét megváltoztatja és kimondja, hogy Györffy József vádlott bűnös a b. t. k. 327. szakaszának első bekezdésébe ütköző távsürgönytitok megsértésének vétségében és ezért elítéli vádlottat három napi fogházra és ötven forint pénzbüntetésre; behajthatatlanság esetén még öt napi fogházra, egyszersmind kötelezi a fölmerült eljárás és a fölmerülő tartási költség megfizetésére.

Politikai párbaj.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ er. t.)
Gajáry Ödön és Linder György képviselők közt ma déli egy órakor pisztoly-párbaj volt, melyben mindkét fél sértetlen maradt.

A „Budapesti Hírlap“ f. hó 4-iki számában a „Kulisszák mögöl“ czim alatt megjelent közleményért Gajáry Ödön képviselő, a „Nemzet“ szerkesztője felelősségre vonta a „Budapesti Ujság“ szerkesztőjét, aki a közlemény szerzőjéül Linder György képviselőt nevezte meg. Gajáry képviselő Dániel Gábor és Pulszky Károly képviselők által fegyveres elégtételt kért Linder György képviselőtől; ez utóbbi Bolgár Ferencz és báró Kass Ivor képviselőket jelölte meg segédeül.

Linder György megbízottai kijelentették, hogy felük, bár a cikknek nem szerzője, (ő tudniillik csak leírta azt, amit a cikk szerzője neki tollba mondott) a „Budapesti Hírlap“-nak azonban ő adta át, a felelősséget érte teljesen elvállalja és elégtételadásra kész. Ők azonban azon véleményben vannak, hogy a szóban forgó ügy kiegyenlítésére, fegyveres mérkőzés nem szükséges. Miután Gajáry megbízottai a fegyveres elégtétel követelése mellett maradtak, a négy segéd abban állapodott meg, hogy a kérdés eldöntésére, vajjon párbajnak szüksége fönforog-e vagy sem, becsületbírásgot kérnek föl.

A becsületbírásg tagjai báró Huszár Károly, Tisza István, Nagy István és Petrich Ferencz képviselők közül alakult, kik báró Üchtritz Zsigmondot kérték föl az elnökségre. E becsületbírásg az elébe terjesztett ügyet behatóan tárgyalta a két fél segédeinek jelenlétében és ezek után a következő határozatot hozta:

„Miután Linder ur megbízottai a fegyveres elégtétel adását csakis azon körülmény alapján tagadták meg, hogy a „fönforgó ügy nem oly természetű“, mely azt szükségessé tenné, ezzel szemben azonban a becsületbírásg az inkriminált kifejezést föltétlenül sértő természetűnek tartja; miután továbbá azon körülmény, hogy Gajáry Ödön ur egy korábbi közleményben hasonló kifejezést használt Linder György ur ellen, az utóbbi elégtételadási kötelezettségét egyáltalán nem szünteti meg: ez esetben fegyveres elégtételadásnak szüksége forog fön.

Ezek után Gajáry Ödön segédei a párbaj fegyveréül kardot ajánlottak, ez ellenében azonban Linder György segédei pisztolyt indítványoztak és a fegyverhez ragaszkodván Gajáry segédei, ez lévén a sulyosabb fegyver, ezt elfogadták. A párbaj ma délután 1 órakor folyt le a Ferencz József laktanya udvarában. A felek egymástól 31 lépésnyire 8—8 lépés avanceszal állítottak föl. Előre lépésre a czélozásra annyi idő adatott a párbajozóknak, míg az egyik segéd 1-től 20-ig számlált. Gajáry Ödön 6 lépésnyi avancet vett igénybe és azonnal lött, fegyvere azonban nem sült el. Néhány másodperczel azután Linder lött eredeti helyéről; a golyó Gajáritól balra rövid távolságban repült el.

A miniszterelnök ebédje.

Budapest, jan. 8. (A „Szeg. N.“ er. t.)
Szapáry miniszterelnök ma este ebédet adott, melyen több titkos tanácsos és főkonzul vett részt.

Sikkasztó állomásfőnök.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ er. t.)
Zágrábból távirják, hogy a sziszekdoberlini vasuti vonalon Csopp Rajmund majeri állomásfőnök 800 frt hivatalos pénzt elsikkasztott és azt Kostajniczán elkártyázta. Ezután megszökött, de később jelentkezett a zágrábi rendőrségnél, mely ma az illetékes petrinjai törvényszékhez kísértette át.

Szogyény miniszter kihallgatáson.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ er. táv.)
Szogyény minisztert Bécsben ma a király külön kihallgatáson fogadta.

Udvari ebéd a királynál.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ er. t.)
Ő felségénél ma udvari ebéd volt, melyen részt vettek: Galimbertyi nunczius, az orosz-, angol-, spanyol-, bajor-, belga-, görög- és amerikai követek nejeikkel együtt.

Szerbia fegyverkezik.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ er. táv.)
A kölni ujság hite szerint a szerb hadügyminiszterium a skuptina által megszavazandó tíz milliós kölcsönt kizárólag az állandó hadseregnek ismétlő fegyverekkel és Krupp-ágyúkkal való felszerelésére fogja fordítani.

Szogyény látogatása Galimbertyinél.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ er. t.)
Szogyény miniszter ma meglátogatta Galimbertyi nuncziust és hosszasan értekeztek az elkeresztelési ügyről.

A magyar fegyvergyár fölélesztése.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ er. táv.)
A magyar ipar- és kereskedelmi bank, mint az új magyar fegyvergyár-részvénytársulat kezdeményezője és a honvédelmi miniszter közt 65,000 drb Mannlicher-fegyver megrendelése iránt folyamatban volt tárgyalások ma kedvező eredménnyel befejeztettek, amennyiben 30,000 drb fegyver megrendelése a közös hadsereg számára a delegációk jóváhagyásától föltételezetten és 35,000 drbnak megrendelése a magyar törvényhozás jóváhagyásától föltételezetten a honvédelmi miniszter által megígértetett, sőt a szerződési tervezetek szövege is megállapított. Az új fegyvergyár-részvénytársaság megalakulása még január hóban várható.

Chiléri forradalom.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ e. t.)
A Havas-ügynökségnek jelentik Boenos-Ayresből: Ideérkezett hírek szerint Chiliben forradalom tört ki. Minthogy az eddig érkezett hírek ellentmondók, hiteles adatok egyelőre nem közölhetők.

Havazások, közlekedési akadályok.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ er. táv.)
Az ország minden részéből érkeznek hírek közlekedési akadályokról, melyeket a nagy havazások okoztak. Fiumeban tegnap óta a rendes vasuti közlekedés teljesen megakadt. A magyar államvasut vonatai tegnap óta meg sem érkeztek a déli vasut vonatai pedig csak több órai késedelemmel. Fiume városa is hóba van merülve s az ott horgonyzó gőzösök két nap óta semmi rakományt sem vehetnek föl a tartós havazás miatt.

Az osztrák-magyar bank új kormányzója.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ er. táv.)
Az osztrák-magyar bank kormányzója, Moser, betegsége miatt nyugalomba vonul s utódjául gróf Nemes Vincze van kinevezve, aki jelenleg az osztr.-magyar bank egyik főtanácsosa. Minthogy magyar mánás és bécsi lakos, általa a dualisztikus elv megfelelően volna képviselve.

Ir pártvezérek egyezsége.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.“ er. táv.)
Londoni sürgöny szerint Parnell és O'Brien közt új egyezmény jött létre, melynek értelmében Parnell beleegyezett, hogy bizonytalan ideig tartózkodni fog a politikai tevékenységtől, oly föltétel alatt, hogy O'Brien vagy Dillon lesz a párt vezérévé választva.

Nagy havazások mindenfelé.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.” er. táv.) Brünnből, Triesztből, Fiuméből egyértelműleg azt jelentik, hogy sz. ázadok óta ekkora havazás még nem volt, a vasuti közlekedés napokig fog szünetelni.

Vadnay nyilatkozata.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.” er. táv.) Vadnay Károly országgyűlési képviselő ma kijelentette, hogy nem szándékozik lemondani mandátumáról.

Szerencsétlenség a párisi operában.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.” er. t.) Párisból sürgönyzik: A párisi „Opera Comique”-ban egy második emeleti páholy látogató annyira kihajolt, hogy lebukott a zenekarba, és csekély sérülést szenvedett.

Bankkamatláb leszállítása.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.” er. t.) Az osztrák magyar bank főtanácsának Bécsben tartott mai ülésében január 9-től való érvénynyel leszállította a kamatlábat egy egész százalékkal, sőt az államjáradékokra s bank-jelzálog-kötvényekre másfél százalékkal; ennek következtében holnaptól kezdve a kamatláb váltókra 4 $\frac{1}{2}$ %-kal, államjáradék kötvényekre és bank-jelzálog kötvényekre adandó kölcsönök után 5 százalékkal és egyéb értékpapírokra adandó kölcsönök után 5 és fél százalékkal állapított meg. — A ma előterjesztett 1890 dik évről szóló mérlegzárlat szerint az összes osztalék részvényenként ez évre 47 forint 30 krt (= 7.88 százalék) tesz ki. E szerint az 1890. II. félévi szelvényre 32 frt 30 kr. esik.

Londoni sürgöny szerint az angol bank a kamatlábat négy százalékra szállította le.

Insurgensek az athéni kikötőben.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.” er. t.) Egy athéni sürgöny szerint: A krétai szigeten egy csapat insurgents kötött ki.

Közgazdaság.

Budapesti gabona tőzsde.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.” er. táv.) (Délután öt órakor záródna k.)
Uj szokványbuza őszre 7.74—7.76
Szokványbuza 1891. tavaszra . . 8.04—8.06
Uj tengeri máj.—juniusra . . . 6.13—6.15
Szokványzab őszre 7.03—7.05
Szokványzab tavaszra 6.87—6.89
Káposztarepcze aug.-septe.-re 13.40—13.50

Érték-tőzsde.

Bécs, 1890. január 8.

Magyar értékek zárlata.

4 $\frac{1}{2}$ % m. földteherm. kötv. 89.—	Magyar vasuti kölcsön . 97.20
Magy. hitelb.-részvény 358.20	Alföldi vasut.-részvény 201.50
Erdélyi vasut.-részvény 200.—	Magy. 6.-kel. vasut.-r. . —
1876. m.k.v. áll. els. kötv. 110.25	1869. m.k.v. áll. els. kötv. —
Magy. nyar.-k.-sorjegy 137.—	Tiszav. vasut.-részvény . 88.—
2. lez. és váltób. részv. 115.75	Kassa-Odeb. rv.-részv. 173.—
Tiszai és szeg. köles.soraj. 129.25	5 $\frac{1}{2}$ % magy. papir-járadék 99.75
42 $\frac{1}{2}$ % arany-járadék . . 103.80	Villamos részv.-társaság —
Magyar fegyvergyár . —	M. jelz. hitelb.-részv. —

Osztrák értékek zárlata.

Osztr. hitelintéz.-részv. 308.40	Angol-osztr.-bank.-részv. 166.—
Déli vasut.-részvény . 153.75	Osztr. államvasuti részv. 2491.25
4 $\frac{1}{2}$ % osztr. arany-jár. 102.50	20 frankos 889.—
Londoni váltóár 113.50	4-2 $\frac{1}{2}$ % papir-járadék . . 88.—
Károlyi Lajos vas.-részv. 208.75	Osztr. hitelsorjegy . . 185.—
1864. sorjegy 179.25	Német bankváltók . . 55.20
1860. sorjegy —	Cs. k. arany (vert) . . 585.—
Török sorjegy 38.35	Osztr.-magy. bank.-részv. 959.—
42 $\frac{1}{2}$ % osztr.-járdék . . 88.35	Elbervölgyi vasut.-részv. 606.7
Dunag. —	Wiener Bankver.-részv. 12.13
185.65	Alpiz. részv. társ. —

Budapesti sertésvásár.

Budapest, jan. 8. (A „Sz. N.” er. táv.) (A kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.) Az üzlet lanyha. Magy. ur. öreg nehéz 41.—42., öreg köz. 40.—41., fiatal nehéz 42.—43., közép 43.—43.5, könnyű —.—, közönséges szedett nehéz —.—, közép 40.—42., könnyű 38.—41., Romániai, bakonyi, átmeneti, nehéz —.—, közép —.—, könnyű —.—, eredeti (Stachel) nehéz —.—, közép —.— Szerbiai nehéz 41.5—42., közép 40.—41., könnyű 39.—40. Sertéslelészám 6-én volt készlet 84,673, 7-én fölkhajtatott 2016, elszállított 2085, maradt készletben 84,604 drb.

REGÉNYCSARNOK.

Asszony asszony ellen.

— Angol regény. —

Folytatás.

— Rá se gondolj kedvesem, — mondá Eszter gyöngéden. — Csak hasztalan szomorúságot okozasz magadnak e gondolattal. Mond csak, nem fogod megkísérteni soha, hogy kibékülj nagynénéddel?

— Soha! volt a szenvedélyes válasza. — Soha, soha! Inkább éhen halok, de visszatérni hozzá soha! ezerszer nem, Eszter! Nem is tudod, mit jelentene rám nézve ez az élet. Az idegenben sok keserűséget és megaláztatást szenvedtem; de ezek idegektől jöttek, és az idegen emberektől független vagyok. De nagynénémnél kegyelemkenyeret enni, és minden bántalmat tűrni e miatt, ah, Eszter, te, aki szeretsz, sohasem fogsz engem erre rábeszélni!

Eszter odajött Maryhoz és letérdelt mellette.

— Hogy én rá beszélnék-e? — mondá felindult hangon — azt hiszed tán, édesem, nem tudom én, hogy ez egyszerűen lehetetlen volna? Nem, Mary, sohasem engednék visszatérni lady Mostynhoz. Ez az asszony földulta fiatal életedet; és most, midőn asszony vagy és annyi keserűséget szenvedtél, több volna, mint amennyit elviselhetnél, visszamennél ahhoz az urnához, ki csak kinozna téged és gunyolna ballépésédért. Nem. Itt van a te otthonod. Még egyszer mondom. Nekem most nagy sikereim vannak; sok pénzt keresek, többet, mint amennyi elég mindkettőnk számára. Ne keress új állást. Maradj nálam. Itt nem leszel kitéve sértéseknek, megalázásoknak. Csupán azt fogod elfogadni, ami téged jogosan megillet. Mert ha te és drága jó atyád nem tettetek volna, akkor Gall Eszter sobasem jött volna Londonba, sohasem lett volna alkalma szerény tehetségét kiképezni és most is szegény, nyomorult teremtes volna, akinek inséggel kellene küzdenie. Nálam maradsz, Mary! nemde édesem, nálam maradsz?

Mary mélyen belenézett Eszter arcába, melyet közönségesen csúnyának mondtak. Ő szépnek találta azt. A mélyen érző kedély, a művészetért való rajongás, mely a barna szemekből kisugárzott, egészen átváltoztatta ezt az arcot és sajátos báj költözött neki.

Ismételve lehajolt és megcsókolta a leány széles, alacsony homlokát.

— Egy ideig mindenesetre maradok — mondá — de csak egy ideig. Nem tartasz magadnál örökké Eszter. En akkor vagyok legjobban meglegedve, ha dolgozom; és idegenek között azt hiszem, könnyebben megtanulok feledni.

Eszter az egész nyári éjjel ébren töltötte az ablaknál. Leste, míg álom jön Mary pilláira. Amint a szép szemeket lecsukódni látta, nesztelenül szobájába ment és gondolkodott arról a lényről, akit legjobban szeret a világon.

— Vajjon szereti-e még azt az embert?

Vagy igaz volna az, amit egykor mondott, hogy az egész csak bolondság volt; és ha nagynénje csak valamivel jobb lett volna irányában, sohasem követte volna el ezt a meggondolatlan lépést. Hiszen olyan fiatal még szegény. Mit tudott ő a világról azon csendes egyszerű élet mellett, amint Brierleyben élt. Oh, ha rá gondolkodok arra az emberre, gonoszságára, melylyel egy fiatal leánynak szétzúzta szívét és tönkretette egész életét, úgy érzem, hogy tán meg tudnám ölni!

Fölkelt és lecsüggesztett fővel kezdett járkálni a szobában.

— Szeretném tudni, fog-e ezuttal velem beszélni? Nem merem nevét kiejteni, míg ő nem említi és mégis úgy szeretném az igazat megtudni tőle.

Olykor szinte megvagyok róla győződve, hogy az az első feleség, akiről az az ember Marynak beszélt, nem is létezett soha. Ez által sok mindenféle valószínűbbnek tűnik föl. Semmi kétségem afelől, hogy csak azért birta rá Maryt e házasságra, mert azt remélte, hogy ő lesz lady Mostym örököse. Ő csak annak tekintette Maryt, aminek a világ nevezte: gazdag örökösnek és talán elkövette volna ő a bigamiát, midőn a legnagyobb valószínűség volt arra, hogy büntetést fölfedezik? Nem, nem! signor Paolo Cosanza nem volt ilyen örült. Neki terveihez arra volt szüksége, hogy az ő törvényes neje legyen.

Azt nem várta, amit lady Mostyn tett, hogy a szegény gyermeket nyiltan ki tagadta és teljesen elfordult tőle. Amint ez megtörtént, egyszerre vége volt Mary iránti szerelmének.

Eszter megállt egy kissé, aztán az ablakhoz ült.

— Csak legalább szabad volna szegény Mary! Csak meghalt volna az az ember! Mary még olyan fiatal. Huszonkét év, mi az? Olyan szépséggel, mint az övé, tán még új szebb jövőt biztosíthatna magának. Szegény sir William! Mily jó rá nézve, hogy már nem él! Mint vérezne szíve, így látva leányát. Mennyi fájdalomtól szabadított meg téged a halál, oh én jötevőm!

(Folyt. köv.)

Felölös szerkesztő: KULINYI ZSIGMOND.

Kiadó tulajdonos: BÁBA SÁNDOR.

Szegedet érintő vasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1890. évi június hó 1-től.

Az éjjeli órák esti 6 órától reggeli 5.59-ig a percek számjegyeinek aláhuzása által vannak megjelölve.)

Magyar kir. államvasutak.

Szeged—Ujvidék—Belgrád.

	Sz. v.	Gy. v.	V. v.
Szeged ind.	11.58	4.25	—
Szabadka " .	1.46	6.26	5.24
Ujvidék " .	4.19	8.21	9.19
Belgrád érk.	6.45	10.05	12.30
	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Belgrád ind.	5.30	8.25	—
Ujvidék " .	7.43	11.16	3.20
Szabadka " .	9.32	1.45	7.19
Szeged érk.	11.23	3.55	10.50

Szeged—Szabadka—Villány.

Szeged ind.	—	11.58	4.25
Szabadka " .	5.34	2.10	6.55
Zombor " .	8.05	5.00	9.02
Gombos " .	9.11	6.16	10.01
Dálya " .	10.59	—	11.40
Eszék érk.	12.21	—	—
	ind.	1.47	—
Villány érk.	3.47	—	—
Villány ind.	7.05	1.08	9.20
Eszék érk.	8.30	2.59	10.24
	ind.	3.46	10.40
Dálya " .	—	4.43	11.50
Gombos " .	—	6.24	9.15
Zombor " .	—	8.10	10.49
Szabadka " .	—	10.42	12.55
Szeged érk.	—	2.35	—

ÜVEGES SEGÉD,

ki a famunkát is alaposan érti, alkalmazást nyerhet **Szendről Lászlónál Csongrádon.**

Véghlesi 675

Vera-forrás

Hazánk legtisztább, legolcsóbb és legjobb szénsavdus, égvényes

SAVANYUVIZE,

Véghles-Szalatnán, Zólyom megye.

Főraktár Szegeden:

Nedelykovits Milán urnál.

Báli idény 1891!!

Kész elegáns frack és szalonöltönyök
feltűnő olcsó szabott árakon

Özv. Kráhl Antalné
Szeged, Széchenyi-tér.

Mödlingi czipőgyár

Szegeden, Kárász-utca 12. sz.

Dus raktár

női- férfi-, és gyermek-czipőben,

továbbá:

báli-, séta-, menyasszonyi-, estély-,

házi- és tornaczipőkben,

száraz és utazó-csizmákban.

A legolcsóbb szabott gyári árak, minden pár talpába be van préselve.

👉 Elvem: jó és olcsó áru. 👈